Liikenne- ja viestintävaliokunta torstai 09.11.2023 klo 12.10 / HE 71/2023 vp / Lausuntopyyntö

Kvarken Ports Oy:n asiantuntijalausunto

Kvarken Ports Oy käsittää Vaasan ja Ruotsin Uumajan satamat, Merenkurkun molemmin puolin. Vaasan sataman erityisenä painopisteenä on seudun elinkeinoelämän kilpailukyvyn ylläpito ja edistäminen, johon keskeisenä osana kuuluu Vaasan ja Uumajan välinen lauttaliikenne, jota liikennöi Wasaline. Kvarken Portsilla on merkittävä rooli myös huoltovarmuusnäkökulmasta: Huoltovarmuuskeskus pitää merenkulun huoltovarmuutta Suomelle elintärkeänä ja se on luokitellut Merenkurkun liikenteen yhdeksi Suomen kauppamerenkulun pääväylistä.

Kvarken Ports haluaa asiantuntijalausunnossaan nostaa esiin kolme tärkeää aihealuetta: kilpailun mahdollinen vääristyminen, tähän liittyvä huoltovarmuusnäkökulma sekä ympäristönäkökulma.

Suomessa saaripoikkeusta sovellettaisiin yksinomaan Ahvenanmaan kautta Ruotsiin kulkevaan meriliikenteeseen, Merenkurkun meriliikenne jäisi poikkeuksen ulkopuolelle. Tällaisessa tilanteessa merialan kilpailutilanne vääristyisi, tarkoittaen kustannusten nousua sekä varustamoille että elinkeinoelämälle Vaasan seudulla ja laajemmin sisämaassa; Merenkurkun meriliikennöinti vähentyisi huomattavasti, pahimmillaan lakkaisi, erityisesti rahtiliikenteen hakeutuessa kustannussyistä muille reiteille. Meriliikennöinnin vähentyminen Merenkurkussa aiheuttaisi tilanteen, jolla olisi elinkeinoelämän kilpailukyvyn heikentävän vaikutuksen lisäksi myös kansallisen huoltovarmuuden toimivuuden kannalta haitallinen vaikutus. Varsinkin nykyisessä maailmanpolitiikan tilanteessa näkökulma on mielestämme syytä ottaa erittäin vakavasti. Vaasa-Uumaja -reitti on tunnistettu runkoyhteytenä myös Puolustusvoimien runkoverkostossa (Corridors for Security of Supply in the Nordics).

Kvarken Ports haluaa korostaa myös ympäristönäkökulmaa, jossa mahdollinen saaripoikkeus edustaa mielestämme taantumuksellista ja haitallista ajattelua puhtaan siirtymän tavoitteita ajatellen. Merenkulun on yleisesti arvioitu olevan jälkijunassa puhtaan siirtymän suhteen, joten saaripoikkeus vain vahvistaisi tätä arviota. Saaripoikkeuksen käyttöönoton myötä positiivinen paine päästöttömien merenkulkuratkaisujen investointeihin ja käyttöönottoon siirtyisi tulevaisuuteen, mikä osaltaan vaikeuttaisi Suomen hiilineutraaliuspäästötavoitetta vuoteen 2035 mennessä. Kilpailuasetelman vääristyminen vaikeuttaisi myös Kvarken Portsin ja Vaasan kaupungin tavoitetta olla hiilineutraali ennen vuotta 2030, sekä erityisesti työtä, jota esim. Wasaline on jo lanseerannut ”Green Shipping Fridays” -konseptilla – vääristynyt kilpailuasetelma johtaisi hyvin todennäköisesti tällaisen ympäristöystävällisen kehityksen hidastumiseen tai jopa peruuntumiseen.

Teijo Seppelin

Toimitusjohtaja

Kvarken Ports Oy

+358 40 559 9652 teijo.seppelin@kvarkenports.com